

Γράφουν ο Γρηγόρης Χρονόπουλος και ο Γιώργος Χατζηβασίλης

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

Ένας φίλος ήρθε από τα παλιά φορτωμένος με χιλιάδες αναμνήσεις

Γιώργο γεια σου,

Στο είπα ότι γέρασε και... μη προς κατοφρανισμό σου, που λέει κάπου ο Μυρβήλης! Κρίνεις αυστηρά, ξινίζεις σαν αυτούς που βλέπουν στο χτες όλα ωραία κι όμορφα και το σήμερα δεν είναι σαν τα χρόνια τα παλιά. «Πού είναι τα χρόνια τα παλιά, τι ωραία χρόνια!!!» Και δεν σκέφτονται ότι ήταν ωραία μόνο γιατί αυτοί ήταν νέοι.

Οι ερευνητές λένε ότι το ανθρώπινο μυαλό δεν γερνάει. Αν δουλεύει λίγο πιο αργά είναι γιατί έχει γεμίσει γνώσεις και εμπειρίες με τα χρόνια και ψάχνει ανάμεσα σε πολλά να βρει το θέμα και τις λεπτομέρειες.

Οι γκρίνιες είναι ψυχολογικές και έρχονται από σωματικές αδυναμίες. Εγώ που δεν μπορώ να περπατήσω γρήγορα δεν φταίνε οι αποστάσεις, είναι τα πόδια μου! Και είμαι νέος κι ανήθρος! Τι, σε περνάω μια δεκαετία περίπου, τι είναι μια δεκαετία! Και λέει το δημοτικό τραγούδι... «Τάχα δεν ήμουν νιος κι εγώ, δεν ήμουν παλικάρι...».

Όμως πρέπει να δεχτούμε με τη λογική και να θυμόμαστε και τις χαρές που ζήσαμε και το τι κάναμε σ' εκείνα τα χρόνια τα καλά. Και είναι τόσο σημαντικό εκείνο το τί κάναμε, τί δημιουργήσαμε. Υπάρχουν άνθρωποι που πέρασαν από τη ζωή χωρίς να ζήσουν, να χαρούν, να δούνε τίποτα πέρα από τις βιοτικές ανάγκες. Κι άλλοι που έκαναν πολλά, που δόθηκαν ολόψυχα σε κάτι σημαντικό χωρίς να λογαριάσουν έστω αναγνώριση. Και λέει ο Παλαμάς «μεγάλος άνθρωπος είναι μονάχα αυτός που κάτι πιο μεγάλο του αγαπά».

Και έχεις, π' ανάθεμά σε, πολλές αρετές. Και αγάπη στη δικαιοσύνη και ευπρέπεια και ήθος και κρίση και οξυδέρκεια. Μόνο που δεν με καταλαβαίνεις. Όταν λέω το νόμο της ζούγκλας, δεν εννοώ να πάρουμε καμιά προβιά και να τραβήξουμε κατά τα Μπλου Μάουντενς να βρούμε καμιά σπηλιά! Εννοώ το νόμο που κυβερνάει τη ζούγκλα και τον κόσμο. Όταν μιλάμε για ιστορία δεν μπορούμε ούτε να προγραμματίσουμε, ούτε ευχές και προσευχές, ούτε προγράμματα, ούτε να δικαιώσουμε. Μόνο διαπίστωση μπορούμε να κάνουμε. Και να καταγράψουμε και να πάρουμε μαθήματα.

Όπως τη σωστή σου σκέψη σχετικά με τον εορτασμό της ημέρας της Αυστραλίας. Όταν μιλάμε για ανεξαρτησία, όταν μιλάμε για φρη κόντρου, όταν γίνονται ενέργειες να βγει από τη σημαία το αποικιακό σήμα της βρετανικής παρουσίας δεν μπορούμε να γιορτάζουμε για γενέθλια της χώρας το συμβολισμό της αποικιακής κατοχής.

Εδώ δίνεται τόση έμφαση στην ημέρα ANZAC, που είναι μνημόσυνο, αλλά είναι ημέρα σημαδιακή γιατί ήταν η πρώτη φορά που παρουσιάστηκε στον κόσμο η Αυστραλία σαν ανεξάρτητο, ελεύθερο κράτος. Τί πιο σωστό, πιο εθνικό από το να γιορτάζεται η ημέρα της ανεξαρτησίας, η γέννηση του έθνους στην ημερομηνία της κρατικής συγκρότησης σε Κοινοπολιτεία 1901, ή ακόμα καλύτερα η ημέρα που η χώρα αποκέρυξε την εξάρτησή της και εδραίωσε τη δική της νομοθεσία. Αυτή είναι Εθνική γιορτή και μπράβο σου! Ξέρεις ότι παλιά ακόμα και δίπλωμα μουσικής, για πιάνο ας πούμε, το ανώτερο δίπλωμα έπρεπε να το πάρεις από το Λονδίνο; Ήταν τόση η εξάρτηση. Η ιδέα σου για τον αληθινό εορτασμό των γενεθλίων της Αυστραλίας είναι τόσο σωστή, σαν την διορατικότητά σου, που πρώτος την κατάθεσες, για τα μετάλλια των Ολυμπιακών Αγώνων που είχαν το Κολοσσαίο της Ρώμης και το άλλαξαν. Εύχομαι να εισακουστεί κι αυτή σου η ιδέα και να εφαρμοστεί. Και να δηλώνεται παράλληλα από τους αυτόχθονες, τους πραγματικούς Αυστραλούς, σαν ημέρα εισβολής η 26η Ιανουαρίου.

Και κάτι άλλο που δικαιολογεί το γέρας, δίπλα-δίπλα με την αγωνιστική νεανικότητά σου, το τελευταίο – στο κείμενό σου της περασμένης εβδομάδας – που λές. «Δεν πρέπει ν' αφήνουν τους ισχυρούς...» Δεν μου λες, ρωτάνε οι ισχυροί; Θαυμάζω την ενεργητικότητά σου, αλλά σε ρωτάνε να σου βομβαρδίσουν το σπίτι και να στο κάνουν ...καλοκαιρινό; Δεν θα σου γράψω δικό μου ποίημα (στο είπα στέγνωσα). Θα σου γράψω κάτι σχετικά με ισχύ και αδικία. Ο,τι θυμάμαι, είναι από τα σχολικά βιβλία εκείνου του καιρού, που έδιναν διδάγματα και δεν έλεγαν ... «πήγαμε βόλτα στον επιτάφιο και περάσαμε από κάτω... περνάει, περνάει η μέλισσα!».

Ο Π Ι Α Τ Α Ν Ο Σ

Βάσταξε νιε τ' αξίνι σου,
γιατί αν δεν έχω στόμα
όμως να ζήσω επιθυμώ
στ' αγαπημένο χώμα.

Πόσες δεν έδειξα, μη χτυπάς, σταμάτα, τη στράτα στον ξένο, πόσες δεν ήρθατε στον ίσκιο μου κι εσύ και όλοι σου οι πρόγονοι και γω πάντα τον ίσκιο μου τον άπλωσα δροσάτο. Και το πουλάκι στον άνεμο φευγάτο κρύφτηκε στα φύλλα μου απο κάτω.

Χτυπάς και το κορμάκι
κρατάει από μια μεριά,
Απ' το χειμώνα γλύτωσα
κι απ' την κακοκαιριά.

Μ' αλοίμονο απ το χέρι σου,
τ' αγαπημένο ωστόσο,
Η μοίρα μου το έγραψε

ποτέ να μη γλυτώσω.
Μα εκείνος με το σίδερο
το χτύπησε στο κέντρο
Κι έπεσε τρίζοντας τρανά
τ' αντριωμένο δέντρο!

Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γειά σου κι' εσένα καλέ φίλε,

Πολύ μ' αρέσει αυτή η συζήτηση που άρχισες κι' ας διαφωνούμε σε κάποια πράγματα, γιατί στα περισσότερα είμαστε σύμφωνοι. Να σου πω ότι όχι μόνο δεν κακοφαινόμαι (που λένε οι Συμιακοί) επειδή γέρασα, αλλά νιώθω πολύ ευτυχής που καμαρώνω ακόμη τα παιδιά και εγγόνια μου, που έχω ακόμη κοντά μου φίλους αγαπημένους και που ακόμη μπορώ ν' αλληλογραφώ μαζί σου, μια από τις όμορφες στιγμές εβδομάδας μου. Τί κι' αν νιώθω ποναλάκια εδώ κι εκεί, αφού ακόμη μπορώ να περπατώ και να φροντίζω τον εαυτό μου; Μεγάλη υπόθεση, φίλε μου, να ζούμε ανεξάρτητοι, εσύ με τον κήπο σου κι' εγώ με την εφημερίδα μας. Σκέπτομαι τους καλούς ανθρώπους μας που έφυγαν νωρίς από τη ζωή χωρίς να τη χαρούν ως το τέλος και αυτούς που ζουν χωρίς να το ξέρουν και καταλαβαίνω πόσο τυχερός είμαι. Τα ίδια, φυσικά, ισχύουν για σένα που επιπλέον είσαι δέκα χρόνια προεβύτερος και θα πρέπει να σε... σέβομαι!

Όμως αυτό δεν σημαίνει πως θα γράφεις ό,τι θέλεις επειδή έχεις αυτό το προνόμιο και δεν θα σου απαντώ, γιατί οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τους καλούς φίλους και δεν πιστεύω να διαφωνείς.

Εγώ δεν τραγουδώ «πού' ναι τα χρόνια τα παλιά, μ' όλα του κόσμου τα καλά», γιατί καμιά εποχή δεν είναι τέλεια και όλες έχουν τα καλά και τα κακά τους. Στα παλιά χρόνια απολαμβάναμε πράγματα που σήμερα φαίνονται σαν μεγάλα προνόμια και σήμερα απολαμβάνουμε την πρόοδο που ούτε να φανταστούμε μπορούσαμε τότε. Εγώ πιστεύω πως τώρα είναι πολύ πιο δύσκολη η επαγγελματική και οικογενειακή αποκατάσταση των νέων ακόμη και αν έχουν συλλογή πανεπιστημιακών σπουδών, ενώ τότε ήταν πιο εύκολο να βρεις δουλειά και οι σπουδασμένοι ήταν εξασφαλισμένοι, οι νέοι μπορούσαν ν' αγοράσουν εύκολα ένα σπίτι, οι νεαρές μάνες μπορούσαν να φροντίζουν τα παιδιά τους στο σπίτι χωρίς να βιάζονται να πάνε στο εργοστάσιο, άσχετα αν κάποιες το έκαναν επειδή ήθελαν να ξοφλήσουν το σπίτι σε λίγα χρόνια για ν' αγοράσουν το δεύτερο. Πόσα νεαρά ζευγάρια μπορούν να το κάνουν αυτό σήμερα;

Γνωρίζω νεαρούς επιστήμονες που δουλεύουν δώδεκα ώρες την ημέρα και πολλές φορές επτά μέρες, όπως οι γονείς τους στα μιλκ μπαρ και γυναίκες που επιστρέφουν στη δουλειά μόλις γεννήσουν για να μην τη χάσουν. Ας τολμήσουν ν' αγοράσουν ένα σπίτι σήμερα και είναι τυχεροί αν μπορούν ν' αντιμετωπίσουν το κόστος ενός διαμερίσματος, ενώ στο Αντελάιντ αγοράζαμε σπίτι τότε χωρίς προκαταβολή.

Τώρα, όμως, ζούμε περισσότερα χρόνια και υποφέρουμε λιγότερο επειδή η Ιατρική έχει κάνει άλματα, όλοι μας έχουμε κάθε είδους ηλεκτρονικές συσκευές, τα αυτοκίνητα, οι οικιακές συσκευές και τα ταξίδια στο εξωτερικό είναι πάμφθυνα σε σύγκριση με τα χρόνια τα παλιά.

Όσον αφορά τους «ισχυρούς», νομίζω ότι τους φοβάσαι πολύ, όπως εγώ που δεν έχω πιάσει όπλο στο χέρι μου, όμως φαντάζεσαι φίλε μου αν όλοι οι άνθρωποι ήταν σαν κι' εμάς; Οι Έλληνες δεν φοβήθηκαν τους πανίσχυρους Ιταλούς και έγραψαν το Αλβανικό έπος, οι Κρητικοί αναμετρήθηκαν με τους φοβερούς Γερμανούς και άφησαν άναυδη την οικουμένη, αλλά και άλλοι λαοί πολέμησαν τον κατακτητή. Οι Παλαιστίνιοι καθημερινά σκοτώνονται για την ελευθερία τους, το ίδιο οι Κούρδοι και οι Σύριοι. Αν δεν πολεμούσαν για την ελευθερία τους οι λαοί, δεν θα είχαν διαλυθεί οι αποικιακές αυτοκρατορίες που κατασπατάλησαν τους θησαυρούς που λήστεψαν από τις κατεχόμενες χώρες.

Οι ισχυροί δεν μάς ρωτάνε πριν μάς βομβαρδίσουν, ούτε οι κακοποιοί μάς ρωτάνε πριν μάς ληστέψουν, όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να τους αφήσουμε απημόρπτους. Οι ναζί δικάστηκαν και καταδικάστηκαν στη Νυρεμβέργη, είδαμε το τέλος του Χίτλερ και του Μουσολίνι, είδαμε το τέλος του Χουσεΐν και του Μπιν Λάντεν, ελπίζω να δω το τέλος του Ασάντ και μερικών άλλων που βασανίζουν τους λαούς. Οι Έλληνες κάτι ξέρουν από αγώνες για τη λευτεριά τους που την έκαναν εθνικό τους ύμνο.

Ευχαριστώ για τα καλά σου λόγια όσον αφορά στις προτάσεις μου για την Ημέρα της Αυστραλίας και να προσθέσω ότι είσαι από τους λίγους που αναγνωρίζεις την επιτυχία ν' αφαιρέσουμε το Κολοσσαίο, έναν χώρο βασανιστηρίων και θανάτου, από τα Ολυμπιακά Μετάλλια, μια επιτυχία που δεν αναγνώρισαν ούτε οι ελληνικές αρχές. Αλλά δεν κάναμε τον αγώνα για τα μπράβο, απλά θέλαμε να οβήσουμε ένα μαύρο στίγμα από το Ολυμπιακό Πνεύμα.